

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO
Att. Hval Julie Nåvik

Deres referanse 14/3982-30
Vår referanse 2014/8482-2 432.0 MVO
Saksbehandler Marit Vorkinn, tlf. 61 26 60 68

Dato 26.02.2015

Høring - Faggrupperapport - Forenkling av utmarksforvaltningen

Vi viser til brev fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet 15. desember 2014.

Faggruppas arbeid viser at utmarksforvaltning er en sektor med et stort potensiale for forenklinger for brukerne og mer effektiv ressursbruk innen offentlig forvaltning. Faggruppas arbeid viser også kompleksiteten i dagens forvaltningssituasjon. Det er et savn at forslagene ikke er gitt en bedre begrunnelse og at konsekvensene er vurdert. Skal en nå de ønskede målsettinger om forenkling for brukerne, bedre ressursutnyttelse og økt demokrati, er det viktig at de endringer som gjøres skjer ut fra et helhetlig perspektiv der konsekvensene på det operative nivået er vurdert, og der det er sikret at de nødvendige rammebetingelser er på plass.

1. Generelle kommentarer

Innledningsvis vil Fylkesmannen i Oppland understreke behovet for at det blir gjennomført en forenkling av utmarksforvaltningen, med en samling av oppgaver på færre aktører. Vi mener at den beskrivelsen faggruppa gir av dagens situasjon og hvilke utfordringer dagens organisering medfører, i det store og hele er riktig. Vi viser også til tidligere innspill både til Kommunal- og moderniseringsdepartementet (notat datert 22.04.14) og faggruppa (møte 24.10.14) med bl.a. forslag til andre tiltak det er viktig å få belyst og gjennomført, og gjentar ikke disse her.

Faggruppa som har vært nedsatt har hatt kort tid til å besvare omfattende og kompliserte spørsmål. Dette er sannsynligvis hovedårsaken til at faggruppas rapport er konsentrert om noen hovedprinsipper og - tiltak. Vi savner imidlertid en begrunnelse for de tiltak som er valgt (kap. 6). Vi savner også en vurdering av konsekvensene av de foreslåtte tiltakene, jfr. mandatet for utredningen: *«Konsekvenser av tiltakene for ulike brukergrupper og interesser skal beskrives, herunder også eventuelle negative konsekvenser for naturmangfoldet».*

Utvikling forutsetter at det strategiske og operative nivået henger sammen. Uten et slikt samsvar vil tiltak kunne ha uønskede konsekvenser eller manglende effekt. Som grunnlag for å utforme en nasjonal politikk mener Fylkesmannen det er nødvendig å vurdere nærmere konsekvensene av de foreslåtte tiltakene for praktisk forvaltning og hvilke rammebetingelser som må være tilstede for å oppnå de ønskede virkningene. En slik vurdering bør gjøres i samarbeid med den operative forvaltningen, som vet «hvor skoen trykker».

Faggruppa har i tråd med mandatet lagt hovedfokus på forenkling og styrking av lokaldemokratiet. Fylkesmannen mener at i forhold til å vurdere konsekvenser av tiltak, er det viktig at også kvaliteten på forvaltningen blir et kriterium.

2. Kommunenes forvaltningsrolle i utmarka

2.1 Større ansvar og myndighet til kommunene

I faggruppas forslag er kommunens forvaltningsrolle i utmarka styrket. *«Kommunene bør tillegges flest mulige oppgaver. De må ha tilstrekkelig kapasitet, relevant kompetanse og distanse i forvaltningen. Kommunene må ha arealmessig størrelse tilpasset naturressursen, spesielt der det er nasjonale og internasjonale forpliktelser».*

Fylkesmannen i Oppland er enig i at kommunene bør tillegges flere oppgaver. Fylkesmannen vil imidlertid understreke at dette forutsetter at nødvendige rammebetingelser er på plass. Det bør vurderes hvordan kompetansen som dagens regionale og nasjonale utmarksforvaltning besitter, kan gjøres tilgjengelig for kommunene.

Det er nærliggende å bygge på innsikter og erfaringer fra «Miljøvern i kommunereformen» og de mange studiene som har vært av dette. Hovedmålet med MIK-reformen var å berede grunnen for å overføre miljøvernoppgaver fra stat til kommune. Det viktigste virkemiddelet her var å tilføre kommunene økt kapasitet og kompetanse, noe som skulle initieres gjennom øremerkede overføringer. Etter en første program- og reformperiode ble de øremerkede overføringene innarbeidet i de generelle rammeoverføringene. Et hovedfunn fra studiene av MIK-reformen er at det har drøyd med å overføre oppgaver til kommunene; så lenge at innen oppgavene ble overført så hadde kommunene begynt å bygge ned igjen den kapasiteten som var bygd opp i perioden med øremerkede overføringer. Situasjonen nå er at antallet kommuner med minimum ett årsverk som arbeider 100 % med miljøvernoppgaver er nede på om lag samme nivå som før MIK-programmet; altså i underkant av 100 kommuner. Nyere studier av forsøk på å aktivisere kommuner i utslipps- og tilpassingsdelen av klimaarbeidet peker på at nettopp mangelen på personer i kommuneadministrasjonen som arbeider utelukkende med miljøvernoppgaver er en betydelig hindring for at kommunene kan påta seg et økt ansvar i klimapolitikken. Dette var da også begrunnelsen for at Flæteutvalget i NOU 2010:12 «Eit klima i endring» pekte på nødvendigheten av å gjeninnføre ordningen med øremerkede overføringer til å styrke kommunenes plan- og miljøvernkapasitet.

I forbindelse med Fylkesmannens utarbeiding av såkalte «kommunebilder» i 2013, ba vi om en tilbakemelding fra kommunene på hvor mange årsverk de har for å ivareta myndighetsansvaret på miljøområdet. Av de 26 kommunene i Oppland var det ti som ikke svarte, seks oppga at de brukte under 1 årsverk, åtte kommuner brukte mellom 1-1.5 årsverk, mens to kommuner brukte mellom 2 og 2.5 årsverk. Kun fire kommuner hadde egne miljørådgivere mens to kommuner hadde kombinerte plan- og miljørådgivere. Det kom tilbakemeldinger om at hovedutfordringene var knyttet til altfor mange oppgaver i forhold til ressurser, stort spekter av oppgaver og bredt fagfelt, og at det var en utfordring å ha oppdatert fagkompetanse på alle fagfelt.

En kartlegging og analyse av kommunenes miljø- og planleggingskompetanse gjennomført av Vestlandsforskning i samarbeid med Mjøreforskning og NIBR i 2008 (http://www.vestforsk.no/filearchive/kartlegging_av_kommunenes_miljo_og_planleggingskompetanse.pdf) viste at kompetansen innenfor ulike temaområder (strategisk miljøledelse, klima og energi, biologisk mangfold, vann, kulturminner og planlegging) i kommunene var varierende og at de små kommunene (målt i folketall) har klart mindre administrativ kapasitet enn de folkerike kommunene.

I rapporten benyttes en utvidet forståelse av kompetansebegrepet. Når kompetanse i kommunene diskuteres, avgrenses diskusjonene gjerne til den *administrative* kompetansen (hvilken type formalkompetanse som er representert i kommuneadministrasjonen og hvor stor stillingsprosent som innehar denne kompetansen). Vestlandsforskning peker i tillegg på to andre typer av kompetanse: Den *organisatoriske* kompetansen (i hvilken grad kommunen har etablert rutiner og styringssystemer for å ivareta miljøhensyn som hvorvidt et miljøtema er fanget opp i kommunens saksbehandlingsregler, hvorvidt det lages egne sektorplaner for temaet, om temaet er i inngrep med lovpålagte overordnet planlegging (i hovedsak kommuneplanlegging etter plan- og bygningsloven) og om det blir satt av midler til tiltak innenfor temaet. I tillegg kommer *politisk* kompetanse (i hvilken grad de folkevalgte har fått tilført kunnskap om miljøtema, for eksempel gjennom folkevalgtopplæringen eller som del av kommunale prosesser, i hvilken grad det er politikere som har ulike former for miljøpolitikk som sitt kompetansefelt, og i hvilken utstrekning det er politikere som har deltakelse i nasjonale/internasjonale miljøpolitiske nettverk som en viktig del av sitt politiske virke). For videre diskusjoner om kommunen som sentral forvaltningsaktør i utmarka, er det viktig at et slikt utvidet kompetansebegrep benyttes.

Vestlandsforskning hadde også ansvaret for en følgeevaluering av programmene « Livskraftige kommuner» og «Grønne energikommuner», som begge prøvde ut nettverk som arbeidsform i kommunalt arbeid med miljø og samfunnsutvikling. Vestlandsforskning konkluderte med at: «Følgeevalueringen avdekker at kommunenes klart viktigste hindring for å nå målene med programdeltakelsen har vært manglende kapasitet i kommuneorganisasjonen til å arbeide med spørsmålene. Manglende administrativ kapasitet blir av kommunene opplevd som en svært mye sterkere hindring enn alle andre typer hindringer, inklusive slike som manglende økonomi til gjennomføring av tiltak eller manglende lokal oppslutning om tiltak innen miljø og samfunnsutvikling.» (http://www.ks.no/PageFiles/6138/074026-sluttrapp_livskraftige.pdf).

I prosjektet «Arealplanlegging og beredskap for fremtidens klima» (<http://www.vestforsk.no/prosjekt/arealplanlegging-og-beredskap-for-fremtidens-klima>) har Vestlandsforskning systematisert og analysert nylige erfaringer om hvorvidt 10 klimarelaterte naturskadehendelser som omfatter fysisk infrastruktur kan relateres til svakheter i planlegging og oppfølging av vedtatte planer eller om de i hovedsak skyldes uforutsette klimaendringer. «Hovudkonklusjonen er at "dårleg planlegging" - ikkje "dårleg vêr" - er den viktigaste årsaken til at skade oppsto i dei 10 studerte tilfella. Hadde dagens lovverk vore følgd ville mykje av skadane vore unngått. Analysen viser også at det er trong for auka kunnskap om korleis kartlegge og førebyggje opp mot «nye risikoar» utløyst av klimaendringar, som sørpeskred, vassmetta jordskred, flaumskred, havnivåstigning og stormflo. Norske kommunar er ikkje rigga i dag til å handtere desse utfordringane.» Tilpasning til klimaendringer har vist seg å være særlig krevende for små bygdekommuner. For bedre å kunne forebygge klimarelaterte naturskader på fysisk infrastruktur i framtida konkluderer Vestlandsforskning bl.a. med at det er nødvendig å redusere planleggingsunderskuddet i disse kommunene. Det vil også være nødvendig å endre kommunale prioriteringer, og legge større vekt på naturskaderisiko opp mot utviklingshensyn i arealplanleggingen.

Fylkesmannen i Oppland har også høstet erfaring med kommuners forvaltning av mindre verneområder. Allerede i 1997 fikk kommunene tilbud fra Miljøverndepartementet om å forvalte de

mindre verneområdene (med unntak av Ramsar-områder). I Oppland takket bare seks av 26 kommuner ja til tilbudet (en kommune har seinere tilbakeført forvaltningsansvaret til Fylkesmannen). Fylkesmannens erfaring med de kommunene som valgte å sitte med lokal forvaltning av mindre verneområder, er at de ikke har tilstrekkelig kompetanse for arbeidet. Dette blir tydelig ved at kommunene i stor grad henvender seg til Fylkesmannen for å få råd og innspill for oppfølging av saker. Forvaltningen av de mindre verneområdene krever en spisskompetanse som det vil være krevende også for større kommuner å bygge opp. Fylkesmannen har også erfart at den politiske interessen for forvaltningen av disse områdene er liten bl.a. fordi de fleste verneområdene har et svært begrenset potensiale for verdiskaping, i motsetning til de større verneområdene, som nasjonalparker.

Det kan stilles spørsmålsteget om kommunereformen vil gi kommuner som er faglig robuste nok til å overta et større forvaltningsansvar på utmarkssida. I Oppland har vi mange kommuner med store utmarksarealer men få innbyggere. Selv etter sammenslåinger med nabokommuner, vil den nye kommunen fortsatt ha et begrensa antall innbyggere og tilsvarende kommunal administrasjon og fagmiljøer. Dette kan bli en utfordring som må vurderes ved utforming av en ny politikk for utmarksforvaltning.

Skal forvaltningen ikke bare blir enklere men også av god nok kvalitet for å kunne ivareta nasjonale og internasjonale miljøforpliktelser, samt sikre allmenhetens interesser, mener Fylkesmannen at det er nødvendig å sikre at kommunene har tilstrekkelig kapasitet, kompetanse og distanse, slik arbeidsgruppa selv påpeker. Utmarksforvaltning omfatter så mange ulike felt (jakt, fiske, setring, viltforvaltning, reiseliv, friluftsliv, beiting, osv.), at generelle opplæringstilbud og veiledere (jfr. arbeidsgruppas forslag) ikke vil være tilstrekkelige. Fylkesmannen mener også at det må vurderes hvordan kompetansen som dagens regionale og nasjonale utmarksforvaltning besitter, kan gjøres tilgjengelig for kommunene i reformen, herunder vurdere å flytte ressurser (arbeidskraft) fra departement/direktorat/fylkesmenn til kommunene.

2.2 Førstelinjansvar for kommunene

Faggruppen foreslår at kommunene skal være førstelinje for alle brukerhenvendelser som gjelder forvaltning av utmark, bl.a. at kommunene får ansvar for mottak og videreformidling av søknader og klager. Dette innebærer utvilsomt en stor forenkling for brukerne. Generelt må kommunene journalføre alle henvendelser inn og ut. Hvis denne formidlingsoppgaven medfører et journalføringskrav, vil dette føre til et betydelig merarbeid for kommunene.

Fylkesmannen foreslår et alternativ ved å gi kommunene et større veiledningsansvar overfor publikum. I tillegg vil vi foreslå at det etableres et nettsted for bl.a. informasjon, henvendelser og søknader knyttet til forvaltning av utmark.

3 Andre aktører

3.1 Utmarksstyrer

Faggruppa ønsker å legge større myndighet og ansvar for utmarksforvaltningen til kommunene. Gruppa legger likevel til grunn som prinsipp for forenkling av utmarksforvaltningen at «Viktige ressurser som dekker flere kommuner, bør forvaltes helhetlig på regionalt nivå, i tråd med nasjonale og internasjonale forpliktelser».

Fylkesmannen støtter dette prinsippet. Både i forhold til større økosystemer, typisk fjelløkosystemer, og arealkrevende arter som villrein, mener Fylkesmannen det er nødvendig med en forpliktende og

helhetlig regional forvaltning for å ivareta naturmangfoldet i tråd med nasjonale og internasjonale forpliktelser.

Faggruppa foreslår å opprette utmarksstyrene som skal overta oppgavene til verneområdestyrene og villreinnemndene. De bør ha en strategisk rolle med avklarte oppgaver og kunne delegerer myndighet til sekretariatet og kommunene. Det foreslås at styrene skal ha et begrenset antall medlemmer. *«Grunneiere, næringsinteresser samt miljø- og friluftinteresser bør være representert i samtlige styrene. Villreininteresser eller reindrift bør være representert der dette er relevant... Siden styrene skal ha et begrenset antall medlemmer, vil dette trolig innebære at ikke alle kommuner er representert til enhver tid».*

I dagens verneområdestyrene er alle kommuner representert ved politiske representanter, som skal representere og balansere de ulike interessene. Å redusere antall medlemmer slik at ikke alle kommuner blir representert vil redusere kommunenes myndighet, sammenlignet med dagens ordning. Dette vil sannsynligvis svekke legitimiteten til styrene. Fylkesmannen vil vise til den pågående kommunereformen som vil kunne føre til færre, men større og robuste kommuner. Dette kan legge til rette for at alle kommunene kan være representert i utmarksstyrene.

Faggruppa foreslår også at partsinteresser (grunneiere, næringsinteresser og miljø- og forvaltningsinteresser) skal representeres i styrene. Med små utvalg kan det lett oppstå skjevheter i representasjonen til fordel for noen særinteresser, det vil lettere oppstå habilitetsproblemer og konfliktnivået kan bli større.

Dersom utmarksstyrene opprettes, mener Fylkesmannen det bør vurderes å legge også andre oppgaver til styret, som oppfølging av de regionale planene for nasjonale villreinområder. Dersom de nye utmarksstyrene skal utarbeide forvaltningsplaner som dekker villreinnemndenes ansvarsområder, bør de regionale planene for nasjonale villreinområder innarbeides i disse.

Fylkesmannen mener at det i prinsippet er ønskelig å samle flere forvaltningsoppgaver på færre aktører. Små, partssammensatte styrene der ikke alle kommuner er representert vil imidlertid kunne gi et mindre demokratisk system. Evt. utmarksstyrene bør være politiske utvalg tilsvarende dagens verneområdestyrene.

3.2 Fylkesmannens rolle

Blant faggruppens sju prinsipper for forenkling av utmarksforvaltningen, er ett av prinsippene at *«Fylkesmannen skal ha ansvaret for samordning av statlige sektorers virksomhet overfor kommunene, inneha nødvendig spisskompetanse i utmarkssaker og utføre legalitetskontroll».*

Under tiltaksdelen er sekretariatet for utmarksstyrene foreslått lagt til Fylkesmannen for å gi utmarksstyrene tilgang til den kapasitet og kompetanse som Fylkesmannens stab har innen miljø, areal, jus og landbruk. Det foreslås videre at Fylkesmannen skal ha ansvaret for koordinering av bestillinger fra samtlige forvaltningsmyndigheter og at SNO skal utføre «kan-bestillinger» etter bestilling fra Fylkesmannen. I tillegg foreslår faggruppen at SNO får en regional organisering, enten som eget regionalt kontor eller med tilknytning til Fylkesmannen.

Når det gjelder sekretariatsfunksjonen for utmarksstyrene er det noe uklart hvordan dette skal organiseres. På utmarksområdet praktiseres dette ulikt i dag. Til eksempel er sekretariatet til rovviltnemndene lagt til Fylkesmannsembetet. Embetet disponerer selv arbeidskraftressursene mht. fordeling av arbeidsoppgaver, og drar nytte av den samlede kompetansen på landbruks- og miljøvern avdelingen. Sekretariatet forbereder saker til den politisk sammensatte rovviltnemnda, og bistår ellers med faglig-praktisk arbeid for nemnda. Fylkesmannen har inntrykk av at dette er en ordning som fungerer til nemndas tilfredshet, og det er ikke registrert ønsker om en «uavhengig»

sekretær. Når det gjelder sekretariatet for nasjonalparkstyrene er også nasjonalparkforvalterne ansatt hos Fylkesmannen. Disse stillingene er imidlertid stillinger som utlyses særskilt, og der det ansettes en enkelt person som nasjonalparkforvalter, som er utplassert i lokale forvaltningsknutepunkt. Nasjonalparkforvalterne har samme sekretariatsfunksjon for nasjonalparkstyret som sekretærene for rovviltnemnda.

Fylkesmannen ser fordeler og ulemper med begge måter å organisere sekretariatsfunksjonen på. Nasjonalparkforvalterne oppleves sannsynligvis som mer uavhengige av Fylkesmannen enn sekretariatet for rovviltnemndene pga. sin fysiske plassering utenfor selve fylkesmannsembetet, selv om de er underlagt de samme nasjonale føringer for forvaltningen. Plasseringen i lokale forvaltningsknutepunkt legger også til rette for økt lokalt samarbeid, ved at forvalternes kontakt med lokalt SNO, fjellstyrer og andre tilknyttet forvaltningsknutepunktet, blir tettere. Ulempen er en dårligere utnyttelse av den samlede kompetansen i nasjonalparkforvalterkorpset og mindre fleksibilitet i oppgaveløsningen i fylkesmannsembetet som helhet. Med andre ord er det her et motsetningsforhold mellom effektiv ressursbruk og kvalitet på oppgaveløsningen på den ene siden og lokalt samarbeid på tvers av ulike organer på den andre siden. I forhold til politisk styring og handlingsrom kan vi ikke se at det er noen stor forskjell på de to måtene å organisere sekretariatet på. Generelt mener Fylkesmannen at både arbeidsgiveransvaret og det faglige og ressursmessige ansvaret bør legges til det samme organet. Dette vil gi en helhetlig styring og utnyttelse av ressursene. Dette vil gi bedre utnyttelse av total kompetanse og kapasitet, generelt mindre sårbarhet, men også klare rolle- og ansvarsdelinger. Fylkesmannen anbefaler derfor at sekretariatet for utmarksstyrene bør ligge i fylkesmannsembetet, og ikke være et delt ansvar etter dagens modell for nasjonalparkforvaltning.

Fylkesmannen ser positivt på at eksisterende oppgaver som samordner av statlige interesser på regionalt nivå, som kompetanseinstitusjon og som tilsynsmyndighet blir styrket. Vi viser her bl.a. til forsøket med å samordne statlige innsigelser til kommunale planer etter Plan- og bygningslova som startet høsten 2013. Målet med forsøket er å få til en mer effektiv og målrettet behandling av plansaker og et bedre samarbeid mellom kommunene og statlige myndigheter. Forsøket har vært så vellykket at det allerede utvides i 2015, med seks nye Fylkesmenn. Vi mener at Fylkesmannen har en regional rolle og kompetanse som gjør det hensiktsmessig med en tilsvarende rolle også på utmarksområdet.

Vi viser til at i kapittel 5 anbefaler faggruppa at *«fylkesmannen ivaretar kontrollfunksjonene og har ansvaret for spisskompetanse som kommunene har bruk for. I tillegg mener faggruppen at fylkesmannens overprøving ved innsigelser bør begrenses til legalitetskontroll»*.

Fylkesmannen vil påpeke at vi i hovedsak benytter veiledning og dialog overfor kommunene. Vi bruker kun innsigelsesmyndigheten for å ivareta nasjonale interesser i kommunal arealplanlegging, hvor dette er klart definert i forhold til kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner. Legalitetskontroll kan ikke erstatte dette virkemiddelet, så lenge vi har en nasjonal politikk å ivareta, jf. faggruppas beskrivelse i 3.1. Fylkesmannens legalitetskontroll gjelder i hovedsak andre lovverk enn plan- og bygningsloven, eksempelvis motorferdselloven, der det er tydeligere krav til saksbehandling og resultatet av behandling. I den forbindelse opphever Fylkesmannen kommunale vedtak i saker der formelle lovkrav ikke er fulgt, og sender saken tilbake, slik at kommunen kan gjøre lovlige og gyldige vedtak. Når det gjelder plan- og bygningsloven, behandler Fylkesmannen klager på kommunale vedtak og hensynet til kommunalt sjølstyre blir da tillagt stor vekt.

Rapporten har for øvrig en uryddig bruk av begrepet innsigelser. Mange av de sakene som rapporten handler om dreier seg om *unntak* fra plan, dvs. søknader om dispensasjon fra kommuneplan.

Fylkesmannen mener prinsipielt at både arbeidsgiveransvaret og det faglige og ressursmessige ansvaret skal legges til det samme organet. Dette for å sikre god utnyttelse av kompetanse og kapasitet, men også ha klare rolle- og ansvarsdelinger. Fylkesmannen anbefaler at sekretariatet for utmarksstyrene bør ligge i fylkesmannsembetet, og at dette trenger ikke være til hinder for at

forvalteren er plassert i lokale forvaltningsknutepunkt. Alternativt kan nasjonalparkstyrene få det fulle og hele ansvaret, både det faglige- og ressursmessige ansvaret.

3.3 Naturoppsyn

Fylkesmannen støtter faggruppas vurdering i forhold til behovet for gjennomgang av naturoppsynsoppgaver. De tre offentlige oppsynsapparatene (SNO, fjelloppsyn, fjelltjenesten) har tilgrensende/overlappende oppgaver på statsgrunn. Fylkesmannen mener det her er forenklingsgevinster å hente.

Fylkesmannen støtter også anbefalingen om at «*Det bør utvikles en tydeligere rollefordeling mellom SNO og forvaltningsmyndighetene ved at forvaltningsmyndighetene får tydeligere ansvar og mer myndighet til å prioritere «kan»-oppgavene*». Hovedsamordningen mellom verneområde-myndighetene og SNO lokalt skjer i dag gjennom den såkalte «bestillingsdialogen». Vernemyndighetene melder da inn behov for arbeidsressurser fra SNO og midler til tiltak for kommende år til SNO sentralt. Tiltaksmidler er midler til tiltak både i regi av forvaltningsmyndigheten og SNO. Bestillingsdialogen via SNO er omstendelig, og det kan reises spørsmål ved at et organ som selv sterkt presiserer at de ikke skal ha forvaltningsoppgaver, er det organet som skal sitte og fordele midler til tiltak som forvaltningsmyndigheten mener er nødvendig for å følge opp vernevedtaket og gjennomføre forvaltningsplanen.

Faggruppa foreslår at SNO bør ha en sterkere regional organisering. Fylkesmannen mener at det vil være ressurseffektivt å knytte SNO lokalt sterkere til fylkesmannsembetet sammenlignet med å bygge opp et ytterligere administrasjonsledd i SNO. Fylkesmannen har god kontakt med nasjonalparkstyrene gjennom det ansvaret Fylkesmannen er tillagt for kompetanseheving og kontroll med styrenes arbeid, samt ansettelse av nasjonalparkforvaltere. Fylkesmannen er også forvaltningsmyndighet for mange mindre verneområder, og har dermed nødvendig innsikt og kunnskap i lokale forhold til å kunne benytte SNOs ansatte på en optimal måte i et regionalt perspektiv.

Fylkesmannen mener det er behov for en sterkere institusjonalisering av samarbeidet mellom forvaltningsmyndigheten og SNO. Forvaltningsmyndigheten må videre ha et overordna ansvar for skjøtsels-, informasjons- og tilretteleggingstiltak. Forvaltningen bør følge linjeprinsippet og være underlagt fagavdelingen i Miljødirektoratet, og tiltaksmidler bør også søkes fra fagavdelingen. Fylkesmannen mener at det vil være mest ressurseffektivt at SNO lokalt knyttes til fylkesmannsembetet.

4. Oppretting av lovutvalg

Fylkesmannen mener det er behov både for at det settes i gang et særskilt lovarbeid for å revidere forvaltningen av statsallmenninger, og at det oppnevnes et lovutvalg for utmark som får i oppdrag å foreta en samlet gjennomgang av offentligrettslige lover og forskrifter innen utmarksforvaltningen med sikte på mer samordnet og effektiv forvaltning av utmarka.

Fylkesmannen ønsker lykke til med det videre arbeidet og bidrar gjerne i den videre prosessen, hvis ønskelig.

Med hilsen

Christl Kvam

Vebjørn Knarrum
avdelingsdirektør

Kopi: Klima- og miljødepartementet
Miljødirektoratet